

Verslag

Vergadering van
Onderwerp
Datum

Klankbordgroep Leenheerpolder
Leenheerpolder
16 april 2019

Aanwezig

Wim van Eijk - Dorpsvereniging de Coorndijk
Andrea de Graaf - Dorpsvereniging de Coorndijk
Martijn Verweijen – Hoeksche Waards Landschap
Chris Vos – Gebroeders Blokland
Nico de Jong - WSV Goudswaard
Marja Kooman - Namens bewoners Molendijk (45)
Bram Haitzma - Namens bewoners Oudendijk
Phillip Braas - Namens bewoners Dorpsstraat/Achterweg
Ruud Nobel - Scouting Suanablake
Xavier Groenenberg – Scouting Suanablake
Jolenta v.d. Sijde – Thuis bij Teuntje en namens Natuurlijk Ondernemen
Gert Huijzers – Vogelaar
Johan Louwen - Ondernemer supermarkt Coop
Cees Bouman - Goudswaardse-Boys
Ger Snijders – Ondernemersvereniging HW
Judith Prins – Dijkenoverleg Korendijk, voorzitter
Chantal van Burg – Natuurmonumenten, boswachter
Peter v.d. Hoek – IJclub De Noorman
Hans Rozendaal - LTO
Henk Groeneveld - Gemeente Hoeksche Waard
Carla Dam – Gemeente Hoeksche Waard (verslag)

Verhinderd met
berichtgeving

Wilco Izelaar – Gereformeerde Gemeente Goudswaard
Wera de Jong – Gemeente Hoeksche Waard, communicatie
Gerard Litjens – namens WNF
Sjef Wilgers – Royal Haskoning DHV

1. Opening/welkom/voorstelrondje

Henk heet de aanwezigen welkom. Namens LTO schuift Hans Rozendaal aan. Hij zit aan tafel voor de belangen van de agrariërs. Namens IJclub de Noorman is Peter van der Hoek aanwezig. Peter stuurt nog in voor welke belangen de IJclub aan de klankbordgroep deelneemt.

2. Vaststellen agenda

Agenda wordt vastgesteld.

3. Verslag Klankbordgroep Leenheerenpolder 12 maart 2019

Na aanpassing van de genoemde punten wordt het verslag vastgesteld.

4. Ingekomen stukken

- Mail van Martijn Verweijen over het ontstaan van de Leenheerenpolder.
- Mail van Philip Braas over inwoners van de Nieuwstraat, Achterweg en Havenkade/Veerweg die nog willen aansluiten bij de Klankbordgroep. Bij agendapunt 6 wordt hier verder over gesproken.

5. Projectplan, bijlage H

Ontwikkeling Leenheerenpolder – SOM analyse

Dit stuk ligt ter bespreking aan de Klankbordgroep voor. In het stuk staat vermeld hoe de Klankbordgroep functioneert. Het stuk is een bijlage van en maakt integraal onderdeel uit van het Projectplan.

Martijn Verweijen:

Bij punt 2, Doelen van de ontwikkeling; Spuigors moet gecompenseerd worden.

Dit is echt nog niet voldoende uitgewerkt. Henk merkt op dit door te geven. Het punt is verder niet relevant voor de Klankbordgroep.

Bij punt 3, Inventariseren issues en stakeholders; overlast door muggen zien te voorkomen; dus in het plan geen stilstaand water. **Overigens brengt wonen in Deltanatuur confrontaties met natuur met zich mee. Gaan we dat allemaal bestrijden? De inrichting afstemmen op bewonen.**

Bij punt 4, Standpunten en belangen; het begrazen van de grond door koeien kan gezien worden als een extensieve agrarische functie. Het kader met de tekst van de motie voegt niet veel toe.

Wim van Eijk:

Vindt het projectplan te matig; Royal Haskoning is in zijn ogen onzorgvuldig.

Hij neemt het Royal Haskoning kwalijk dat in het bijgevoegde overzicht de Dorpsvereniging niet wordt genoemd. Alle partijen moeten in het overzicht worden genoemd.

Ook vindt Wim dat de beschrijving van de positie van de Klankbordgroep onvoldoende is. Op verzoek van Henk stelt Wim hiervoor nog deze week een aangepast tekstvoorstel op.

Johan Louwen:

Vindt de vitaliteit van Goudswaard erg belangrijk en dat wordt benoemd.

Philip Braas:

1. Hoe kan er t.o.v. de klimaatverandering (stijgend water) duurzaam en veilig worden gebouwd? Is het mogelijk dit met wetenschappelijk cijfers te onderbouwen? Er bestaat ook een risicoanalyse van de provincie (<http://pzh-waterveiligheid.b3p.nl/login.jsp>). Is deze bruikbaar en zo ja, kan deze worden ingevuld en kunnen de resultaten worden gedeeld met de klankbordgroep?
2. Als blijkt dat de dijken over 20 jaar moeten worden opgehoogd. Hoe wordt dan omgegaan met de veiligheid van de Leenheerenpolder? Een eenmaal aangelegde terp met huizen erop kan immers niet meer worden verhoogd.
3. Als het zo is dat huizen op een verhoogd vlak (terp) moeten worden gebouwd: Tot waar gaat deze terp dan komen en hoe verhoudt zich dit tot afvoer van het water bij stormvloed t.o.v. de bestaande woningen.

Cees Bouman:

Vindt het stuk niet concreet genoeg; meer bevoegdheden of deelbevoegdheden opnemen.

Judith Prins:

Is teleurgesteld. Vindt dat de Klankbordgroep te vrijblijvend wordt genoemd. De invloed van de Klankbordgroep moet in het plan benadrukt worden.

Ook moet de ontsluiting van de Leenheerenpolder prominenter in het documenten worden opgenomen.

Marja Kooman:

Sluit aan bij Wim van Eijk en Judith Prins. Benadrukt nogmaals het belang van een goede ontsluiting.

Xavier Groenenberg:

Geeft nog door aan het secretariaat wat zijn input is. Ook graag als er geen input is.

Ruud Nobel:

Steunt de opmerkingen die gemaakt zijn.

Nico de Jong:

Het stuk wat nu voorligt, is onderdeel van het concept Projectplan wat nog niet helemaal rond is.

Benadrukt dat het belangrijk is dat bepaalde issues apart kunnen worden besproken; in de vorm van bespreek tafels.

Hans Rozendaal:

Vindt het geen duidelijk stuk; leesbaar maken.

Ger Snijders:

Vindt het een te algemeen verhaal. Voor ondernemers moeten we 'to the point' komen. Is het mogelijk de 'specifieke onderwerpen' in de tabel op pagina 5 nader in te vullen?

Jolenta v.d. Sijde:

Vond alleen pagina 6 heel duidelijk; het document had beter hiermee kunnen beginnen.

Bij het overzicht op pagina 5 staat onder Partij alleen Coop Louwen als ondernemer vermeld.

Dit wijzigen in 'ondernemers'. De naam 'ondernemers' komt dan voor als 'samenwerkingspartner' en als 'adviseur/inspraak'.

Chantal van Burg:

Het projectplan had in zijn geheel op tafel moeten liggen; dan was het duidelijker geweest.

Ziet graag alle geïnventariseerde belangen terug komen in het stuk. Het belangenoverzicht integreren in het document.

Ook mist zij het onderdeel communicatie.

Gert Huijzers:

In het stuk staan hoofdthema's opgenomen; hier zit meer achter. De details hiervan komen bij de nadere uitwerking, maar maken geen onderdeel uit van de samenwerkingsovereenkomst.

Peter van der Hoek:

Moeilijk leesbaar.

Bram Haitsma:

A: Blz. 1. Het Memo van RH/DHV heeft als onderwerp een gekozen methodiek om via inventarisatie van deelbelangen te komen uiteindelijk te komen tot een succesvolle overeenstemming per project-onderdeel. En daarmee de volgende stap in de ontwikkeling van het project te kunnen zetten. Deze werkwijze bergt grote risico's in zich, want bijvoorbeeld vervlechting van louter technische of financieel technische zaken van dit plan met de maatschappelijke of landschaps-culturele aspecten zullen zomaar aanleiding zijn voor het "tegenover elkaar" komen te staan. Ik zie nu al in de Klankbordgroep de eerste tekenen hiervoor. Mijn voorstel zou zijn om een andere methodiek te kiezen die in eerste instantie de bewoners meer bij de uitgangspunten van het project betreft. Er dient volgens mij meer aandacht geschonken te worden aan inwoners commitment over de pijlers onder het project. M.a.w.: Is er overeenstemming over het doel en de middelen? Als hier niet goed aandacht aan geschonken wordt vrees ik, dat zodra er in deelgroepen gewerkt gaat worden, tegenstellingen gaan ontstaan die moeilijk overbrugt gaan worden.

Voorbeeld: Er is nu ergens (wij weten niet waar) de gedachte aan te ontstaan dat de hoeveelheid verkeersbewegingen na de oplevering van de Leenheerenpolder wel eens kan afwijken van de prognose van Goudappel Coffeng. En dat met een second opinion onderzoek hierover meer duidelijkheid kan komen. Met dit voorbeeld wordt direct het dilemma geschetst. Er is geen duidelijk uitgangspunt over het programma van de polder en toch moet er nu opnieuw een onderzoek komen. De vraag is welke uitgangspunten er nu anders zijn als die Goudappel hanteerde. Maar wij (de bewoners) weten dat niet. Mijn zorg is dat bij andere onderwerpen dezelfde verwarring kan gaan ontstaan als geen integrale afstemming komt van voorgenomen projectdoelen en hoe deze te bereiken.

Verder mis ik op blz. 1 volledig het woord "bewoners". Ik hoop dat dit niet symbolisch is.

B. Blz.2. Onder punt 2 zie ik dat er een vreemde mix wordt gemaakt van projectdoelen en gevolg-effecten van projectuitwerking. Verder zou u als gemeentelijk opdrachtgever geen genoegen moeten nemen met de beschrijving van dit punt 2. Het beschrijven van een doelstelling is zeer belangrijk en dit stuk voldoet op geen enkele wijze. Onder punt 3. Dit beschrijft op een uiterst summiere wijze enkele onderwerpen over hoe de project-ontwikkende partijen met mogelijke tegenstrijdige belangen kunnen omgaan. Ik heb bovenstaand op blz. 1 al mijn zorgen aangegeven over de voorgestelde werkwijze van RH/DHV voor dit project. Dat wordt onder dit punt 3 nog eens

bevestigd. Het denken aan de (verkeers) belangen van bewoners staat vermeld als een randvoorwaarde en nergens als een nader te **definiëren uitgangspunt**.

C. **Blz.3.** Punt 4 beschrijft nog eens wat er al bekend mag worden geacht. Maar nergens staat het Waterschap vermeld. Stelt u zich als gemeente Hoekse Waard nu eens voor: er ligt een verkeersplan en bewoners in de buitengebieden voelen zich benadeeld. Bij het bezwaar maken zal opnieuw de situatie ontstaan als bij de Dijkversterking. NI. dat de gemeente niets heeft te vertellen over de buitengebieden en dat men zich maar moet melden bij het Waterschap. Bij deze maak ik hiertegen nu al bezwaar en verzoek u aan de Klankbordgroep klip en klaar uit te leggen hoe het Waterschap betrokken wordt bij de plannen zodat het verwijzen naar deze instantie bij bezwaren ten gevolge van de Leenheerenpolder niet zal plaatsvinden. Maar behandelt zal worden door de gemeente Hoekse Waard.

Uiteraard geldt ook voor dit punt 4, -de afstemming en overeenstemming over tegenstrijdige belangen-, mijn beschrijving onder punt 1.

D. **Blz 4.** Voor een dergelijk belangrijk onderwerp is de beschrijving volstrekt onder de maat. Het lijkt meer op een (korte) sfeerbeschrijving van een proces dan dat het een concrete voorstelling geeft met handen en voeten. De rangorde in belangen geven geen onderliggende relatielijn weer en missen go-/no-go aanduidingen. Om maar iets te noemen. Aan de opdrachtgever om hier echt bovenop te gaan zitten.

E. **Blz.5.** Mijn voorstel is om de **methode van werken** centraal te gaan stellen bij het functioneren van de Klankbordgroep. Ik weet dat u popelt om in groepjes te gaan werken aan de plannen. Heel begrijpelijk en kan ook leuk zijn. Maar om een goede wijze van werken te waarborgen zou ik kiezen voor een werkmodel dat uitgaat van consensus over de te bereiken doelen. Dat dient volgens mij de harmonie, creativiteit en rust in de groep. Wel vind ik dat duidelijkheid gegeven moet worden over de faseringen in de tijd. M.a.w. wie neemt uiteindelijk de besluiten en wanneer?

En op welke momenten kan de Klankbordgroep verwachten dat een besluit onherroepelijk is geworden?

Henk geeft aan dat hij de opmerkingen meeneemt en er op terugkomt. Henk vindt dat de eerstvolgende Klankbordgroep niet door kan gaan als er geen Projectplan beschikbaar is.

6. Samenstelling Klankbordgroep; aanmelding nieuwe leden

Philip heeft gevraagd om de Klankbordgroep uit te breiden met bewoners van de Nieuwstraat, Achterweg, Havenkade/Veerstoep. Hij vindt dat de belangen omtrent verkeer/ontsluiting door Marja en hem te mager worden vertegenwoordigd. Philip vindt het lastig om de belangen van alle bewoners langs de ontsluitingsroute te vertegenwoordigen.

De overige leden van de Klankbordgroep vinden dat zij met zijn allen aan tafel zitten om de juiste ontsluitingsroute te ontwikkelen en dus de belangen van een ieder vertegenwoordigen. De overige leden voelen niet voor uitbreiding, ook omdat er nog niets concreets over de ontsluiting van de Leenheerenpolder op tafel ligt. Bovendien komen er aparte inspraakavonden als de ontsluitingsplannen zover zijn.

Henk concludeert dat de Klankbordgroep blijft zoals hij nu is.

Philip blijft van mening dat met dit besluit de mening van een grote groep inwoners wordt genegeerd. Henk benadrukt nogmaals dat het ons aller doel is om goed naar de bewoners te luisteren.

7. Inventarisatie van belangen

IJclub de Noorman en Chantal van Burg mailen nog aan Carla met welke belangen zij aan tafel zitten in de Klankbordgroep.

Bij het opstellen van het vlekkenplan zijn de bewoners geraadpleegd via informatiebijeenkomsten. Het vlekkenplan staat vast. Hoe verhoudt zich de rust van Goudswaard t.o.v. de ontwikkelingen in de Leenheerenpolder. De ontwikkelingen moeten passen bij het dorp. Daar moet goed op worden gelet. Anderzijds is het de bedoeling een bijdrage te leveren aan de vitaliteit van de Hoeksche Waard en in het bijzonder aan de vitaliteit van Goudswaard.

8. Second opinion verkeersonderzoek

Offerte second opinion ontsluiting Leenheerenpolder

Er wordt gevraagd wat de aanleiding is voor het second opinion onderzoek. Bij de partijen is er discussie over de vraag of het nodig is om een ontsluitingsroute aan te leggen. Ook zijn er vragen bij de noordelijke ontsluiting. Er moet een duidelijk antwoord komen op de vraag of extra infrastructuur nodig is en welke dat dan moet zijn.

De offerte second opinion ontsluiting Leenheerenpolder wordt aan de Klankbordgroep voorgelegd. De gemeente zal waarschijnlijk mede opdrachtgever zijn.

Martijn Verweijen:

De stroom van bezoekers is er niet in opgenomen.

Wim van Eijk:

Specifieker plaatsen benoemen; zoals boven- en beneden Molendijk.

Ook moet worden meegenomen dat er op zaterdag voetbal competitie is, dat er ook motoren en oude voertuigen toeren, dat er bezorgdiensten zijn etc. Dit veroorzaakt ook verkeerstromen.

Vanuit de Dorpsvereniging komt deze week nog een aanvullende variant.

Johan Louwen:

Vraagt zich af of de Klankbordgroep voldoende informatie heeft aangegeven. Adviseert Royal Haskoning om in Goudswaard de situatie ter plekke te komen bekijken.

Chris Vos, gebr. Blokland:

Het onderzoek zal in eerste instantie een technisch rapport zijn. Aan de hand van het rapport zullen er gesprekken gevoerd worden met gemeente en bewoners om aanbevelingen erin mee te nemen.

Judith Prins:

Kijken naar het grotere geheel; niet alleen naar Goudswaard, maar ook andere knelpunten in de omgeving, als gevolg van de ontwikkeling van de Leenheerenpolder, hierin meenemen.

Er zijn al veel onderzoeken gedaan naar het verkeer en zij vraagt zich af wat de meerwaarde is van nog een onderzoek. Henk denkt dat deze er is.

Is het bureau wel onafhankelijk daar deze ook het projectplan schrijft. Veelal worden bij projecten de verkeersonderzoeken door hen ook uitgevoerd en dan heb je te maken met belangenverstrengeling. Henk legt uit dat Royal HaskoningDHV geen belang heeft bij het project Leenheerenpolder.

Leg de wegen nu gelijk veilig aan met goede fiets- en wandelpaden, hier aandacht voor.

Philip Braas:

Als het gaat om de hoeveelheid verkeersbewegingen haal ik uit het onderzoek van Goudappel het volgende:

- bezoekers natuurgebied: circa 40 verkeersbewegingen per etmaal (20 heen en 20 terug).
- bezoekers recreatie (o.a.strand)/bezoekers scouting: circa 150 verkeersbewegingen per etmaal (75 heen en 75 terug);
- 40 recreatie woningen: 108 verkeersbewegingen per etmaal;
- 60 woningen: 492 verkeersbewegingen per etmaal

Totaal ongeveer 790 vervoersbewegingen per etmaal.

Bij een zuid-ontsluiting komt het volgende verkeer daarbij:

- bezoekers van Costa del Spui, dagcamping, wandelaars etc.
- bezoekers/sporters van het sportpark (voetbal en tennis)
- bezoekers vanaf de haven/recreatief gebruik van boten
- verkeer vanaf de Westdijk

Totaal zou het aantal verkeersbewegingen uit kunnen komen ergens rond 900-1000 verkeersbewegingen. Wellicht zijn het er wat minder maar dat maakt het probleem er niet urgenter.

Ik heb de volgende vraag hierover: Klopt bovenstaande berekening? Zo nee, waarom niet?

Dan heb ik vragen die zich specifiek richten op enerzijds de zuidontsluiting en anderzijds de noordontsluiting.

1. Bij een zuidontsluiting is de voorkeur - eigenlijk enige - variant een ontsluiting over de Achterweg met een brug over het Sandee. Is deze ontsluiting realistisch gezien de volgende obstakels:
 - Er moet grond worden aangekocht van het huis van Achterweg nummer 3. Inmiddels weten we dat alle bewoners van de Achterweg fel tegen een dergelijke ontsluiting zijn. Is aankoop van deze grond realistisch en haalbaar? Mochten er twijfels zijn over de mening van deze bewoners: bewoners hebben aangegeven dat zij bereid zijn om een gesprek hierover te voeren. Een enquête is waarschijnlijk ook mogelijk.
 - Om het verkeer te dwingen over de Vaartweg te rijden zal ook de Zwaneweg moeten worden afgesloten. Is dit een realistisch scenario gezien bovengenoemd lokaal verkeer (voetbal, haven, Costa del Spui etc.) wat niet meer terug het dorp in kan?
 - Als dit scenario niet realistisch is zal er sluisverkeer ontstaan. Klopt deze stelling?
 - Is het realistisch om verkeer vanaf de andere kant, dus vanaf Piershil, te forceren om de route over de Vaartweg te nemen of moeten we accepteren dat dit verkeer over de Molendijk of door het dorp zal rijden? Is hier voldoende draagvlak voor?
 - Is 800 tot 1000 verkeersbewegingen over de Molendijk tussen de Vaarweg en de Steegjesdijk (huizen staan zeer dicht langs de dijk, dijk is daar ter plekke erg smal) realistisch en wenselijk? De bewoners klagen nu al steen en been over het vele (vracht-)verkeer.
 - Is - gezien bovenstaande bezwaren en het geringe draagvlak langs deze route - een zuidontsluiting überhaupt haalbaar?
2. Bij een noordontsluiting spelen bovengenoemde obstakels niet. Hier heb ik echter ook een aantal vragen over:
 - Is een ontsluiting over de Noordweg, hierna over de dijk en daarna met een brug over het havenkanaal haalbaar? Hiervoor zal ook (landbouw)grond moeten worden aangekocht. De eigenaar

- zal hier mogelijk niet aan meewerken (ik ken de eigenaar niet maar ik ga er vanuit dat hij in de buurt woont).
- Is het mogelijk een beweegbare brug te realiseren die ook het zware (bouw)verkeer aankan? Vraag kan zowel technisch als financieel worden gesteld.
3. Zowel bij bovenstaande noord- als zuidontsluiting zal het verkeer op de Sluisjesdijk gaan toenemen. Is dat een wenselijke ontwikkeling? Er zijn ook andere varianten zoals over de Westdijk of over de Ouddijk maar in het rapport van Goudappel worden deze als niet haalbaar neergezet (te ver omrijden, bediend niet het verkeer wat naar Oud-Beijerland moet rijden).

Marja Kooman:

Over de beneden- en boven Molendijk geen extra verkeer.

Nico de Jong:

Oppassen met Google teksten; zijn niet altijd juist.

Kijken naar de technische kant van de nieuw aan te leggen wegen.

Onderhouds- en beheerskosten staan niet vermeld.

Hans Rozendaal:

Wegen zeker niet smaller maken in verband met agrarisch verkeer.

Aparte fietspaden aanleggen.

Cees Bouman:

Alle varianten in het rapport opnemen.

Ger Sniijders:

Zeker geen wegen van 4 meter breed aanleggen.

Jolenta v.d. Sijde:

Rekening houden met bestaande plannen die er al liggen zoals vorkenstructuur, Tiengemetenpad.

Chantal van Burg:

Niet alleen de huidige lokale situatie meenemen maar ook de toekomstige.

Gert Huijzers:

Sluit zich bij het gemelde aan.

Bram Haitsma:

De offerte over de second opinion vind ik voor de opdrachtgever een risico inhouden. Een voorstel zou kunnen zijn dat er een waarborg komt, dat met het onderzoek de opmerkingen en zorgen van bewoners worden meegenomen en beoordeelt. Dat voorkomt dat er verderop in het proces opnieuw gekeken moet worden naar mogelijke verkeers varianten. Ikzelf heb aan het college Korendijk, in mijn brief over de Leeheerenpolder, geciteerd uit een onderzoek van Goudappel Coffeng naar verkeersvarianten voor Zwart Sluisje. De opzet en uitwerking van dat rapport vond ik van goed niveau. Ik stel voor dat u dit als mogelijk voorbeeld verstrekt bij dit second opinion onderzoek aan RH/DHV. Met name wil ik aandacht vragen voor de beschrijving van het Goudappel rapport over de gevolgen van verschillende maatregelen voor de bebouwing en dijkprofielen ernaast gelegen. Wat is nog acceptabel en wat niet? Met foto's erbij. En de bijbehorende milieu aspecten. Als dit rapport als basis gaat fungeren voor de Klankbordgroep en overige participanten moet het volstrekt voldoen aan de normen die eraan gesteld mogen worden.

Henk geeft aan Royal Haskoning mee om zoveel mogelijk ter plaatse informatie in te winnen en contact op te nemen met de Dorpsvereniging.

Henk maakt een overzicht van alle opmerkingen gemaakt onder agendapunt 5 en onder agendapunt 8. Henk stuurt de overzichten toe aan de Klankbordgroep. De leden kunnen hier dan nogmaals naar kijken.

Onderzoek Tridee naar Agroverkeer en fietsplan worden in het geheel meegenomen.

9. Rondvraag

Wim van Eijk:

De notulen van 22 januari zijn op de site van de Dorpsvereniging geplaatst. Het verslag van 12 maart volgt nadat Carla de aanpassingen heeft verwerkt.

Johan Louwen:

Maandagavond 15 april was er op NPO 2 een programma over Holwerd in Friesland. Johan adviseert de Klankbordgroep om dit programma terug te kijken.

Jolenta v.d. Sijde:

Stuurt het rapport Blueconomy aan de leden van de Klankbordgroep.

10. Sluiting

Henk bedankt de aanwezigen voor komst en inbreng.

.